

פרק ארבעה עשר – פרת חמאת

This final chapter completes the issue of *חוקי חוק* – identifying the contexts of liability and exemption. The editors presented the entire chapter of *משניות* before any *גמרא*, but, unlike other chapters of *ש"ס* presented like this (e.g. *שבועות א*, *סנהדרין א*, *שבועות א*), the *משניות* are modular; as such, we will assay each in order, studying the *משנה* and its attendant *גמרא*.

28.14.1

112a (כאן לאחר וידוי) → 113b (משנה א)

1. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְהַקְרִיב קֶרְבָּן לָהּ לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה' דָּם יִחַשֵׁב לְאִישׁ הוּא דָּם שֶׁפָּדוּ וְנִכְרַת הָאִישׁ הוּא מִקְרָב עִמּוֹ: וַיִּקְרָא י', ד'
 2. וַיִּתְּתֶם אֹתָהּ אֶל אֱלֻעֵזֶר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיָא אֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמִּזְבֵּחַ וְשָׂחַט אֹתָהּ לִפְנֵי: בַּמִּדְבָּר יט', ג'
 3. וְלִקַּח אֱלֻעֵזֶר הַכֹּהֵן מִדָּמָה בְּאֶצְבָּעוֹ וְהֵזָה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָה שִׁבְעַת פְּעָמִים: בַּמִּדְבָּר יט', ד'
 4. וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת עֶרְוָה וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פְּרִשָּׁה יִשְׂרָף: בַּמִּדְבָּר יט', ה'
 5. בֵּן אָדָם אָמַר לֵה אֶת אֶרֶץ לֹא מִטְהַרָה הִיא לֹא גִשְׁמָה בַּיּוֹם זָעַם: יִחֻזְקָאֵל כב', כד
 6. לֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאֶפְרֹי מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֻרְבָּהּ מִתּוֹ: בְּרֵאשִׁית ז', כב
 7. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבֵרָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיִּשְׂפֹּךְ הַמַּיִם: בְּרֵאשִׁית ח', א
 8. וַיִּתְּלוּ אֶת הַמֶּן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לְמִדְבָּר וְחֻמַּת הַמֶּלֶךְ שָׂכְכָה: אֶסְתֵּר ז', י'
 9. וְנִקְרַב אֶת קֶרְבָּן ה' אִישׁ אֲשֶׁר מִצָּא כָּלִי זֶהב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טְבַעַת עֲגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁתֵינוּ לִפְנֵי ה': בַּמִּדְבָּר לא, ג'

- I 'חוקי חמאת' exemption for burning אדומה פרה אושעיא
- a Source: v. 1 – neither of these is fit to come to מועד אהל מועד → exempt
- i Analysis of language: חוקי חמאת
- 1 ל"ל: there was a place where they burned the אדומה פרה that had been checked to ensure no תהום
  - 2 Challenge (ר' יוחנן): all of א"י is "בדוק"; rather חוקי חמאת means if he slaughtered it inside the city walls
    - (a) Question: why doesn't he just set it as having been slaughtered outside, but not facing ההיכל
    - (i) Per: ר' אב"א – juxtaposition of v. 2 (שחיטה) and v. 3 (הזאה) – must be הפתח (v. 3)
    - (ii) And: ר' יוחנן: היקש, per his ruling about שריפה (juxtaposition of vv. 3-4)
      1. Contra: ר' אושעיא: ר' who allows for burning anywhere (outside), per פרשה (v. 4) – wherever it dies...
      - (b) Answer: he is teaching a less obvious פטור – we would think that since inside the city is closer, he might agree that it is valid therefore he teaches that even inside the city walls is considered חוקי חמאת
  - ii Tangent - analysis of dispute ר"י/ר"ל about status of א"י: whether it is all בדוק (ר"י) or needs to be checked (ר"ל)
    - 1 Dispute: whether the מבול affected א"י; based on reading v. 5 – is the 1st part תמיהה (ר"י) or declarative (ר"ל)
    - 2 Challenge (ר"ל לר"י): description of painstaking details of keeping area טהור for חטאת מי חטאת
      - (a) Answer: that was a supererogatory step taken for פרה
    - 3 Challenge (ר"י לר"ל): story of ר' יושע's refusal to declare טמא – ירושלים – "where are מבול מתי מבול"
      - (a) Answer: just as מבול מתי were real – but were moved; same with מבול מתי
        - (i) Question: if they were reinterred, why the טומאה
        - (ii) Answer: they were removed from ירושלים, not from all of א"י
      - (b) Version: ר"ל challenged ר"י – doesn't ר' יושע's statement prove that מבול מתי were real?
        - (i) Defense: each is interpreted independently; these were moved, the others were never there
    - 4 Challenge (ר"ל לר"י): v. 6 – everyone died (even in א"י) – must be from מבול
      - (a) Defense: they died from the excessive heat per ר' חסדא's homily (vv. 7-8)
      - (b) Version: ר"ל challenged ר"י with v. 6 – why חרבה if it was flooded?
        - (i) Answer: it was originally חרבה, called that to teach, per ר"ח, that the fish weren't killed
    - 5 Aggadic tangent: survival of huge antelope (oryx) and the תיבה
    - 6 Note: according to ר"ל, there should still be no remains in א"י, per מצולה (or שנוער) –
      - (a) Answer: some remains were nonetheless stuck there and stayed in Land
    - 7 Aggadic tangent: about the land of בבל, filled with remains of ancestors
      - (a) Alternative דרשה שנוער – upturns its wealthy – no more than 3 generations of wealth there
- b Analysis of 2nd clause: שעיר המשתלח
- i Challenge (to משנה, excluding per א"מ (אל פתח א"מ) excluding בבית הבית ברייתא: (אל פתח א"מ) excluded due to common use of קרבן (vv.1, 9)
- 1 But: המשתלח is not excluded due to פתח א"מ (as it does come there), but from 'לה – not offered to 'ה
  - 2 Resolution: before הגרלה – excluded due to 'לה; afterwards – due to a lack of א"מ פתח
    - (a) Challenge: even after הגרלה, it remains inside until יודי
    - (b) Rather: until יודי, excluded due to 'לה; after יודי, it is no longer fit for א"מ פתח
      - (i) (note: before הגרלה, should be חייב, as it is potentially fit for 'ה – תוספות)